

ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับภาวะสับสนเฉียบพลันของผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจ
ที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนัก

นางสาวฐิติมา ลำยอง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SELECTED FACTORS RELATED TO ACUTE CONFUSION STATES IN MECHANICALLY
VENTILATED PATIENTS ADMITTED TO INTENSIVE CARE UNITS

Miss Thitima Lumyong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science Program in Nursing Science

Faculty of Nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

540345

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับภาวะสืบสนเจียบพลันของผู้ป่วย
ใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนัก

โดย

นางสาวฐิติมา ล้ายอง

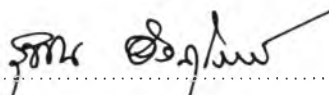
สาขาวิชา

พยาบาลศาสตร์

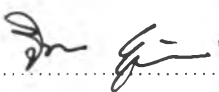
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา

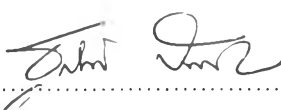
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอกหญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชนกพร จิตปัญญา)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(อาจารย์ ดร. ชุศักดิ์ ชัมภลชิต)

ฐิติมา ลำยอง : ปัจจัยคัดสรรที่สัมพันธ์กับภาวะสับสนเฉียบพลันของผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับ
 การรักษาในหอผู้ป่วยหนัก (SELECTED FACTORS RELATED TO ACUTE CONFUSION STATES
 IN MECHANICALLY VENTILATED PATIENTS ADMITTED TO INTENSIVE CARE UNITS)
 อ. ที่ปริกษาวิทยานินพนธ์หลัก: ผศ.ดร.ชนกพร จิตปัญญา, 129 หน้า.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการเป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะสับสนเฉียบพลัน
 ของผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรร ได้แก่
 ระดับอัลบูมิน ร้อยละของเม็ดเลือดแดงในปริมาตรเลือดทั้งหมด ระดับออกซิเจนในเลือด ความปวด คุณภาพ
 การนอนหลับกับภาวะสับสนเฉียบพลันของผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนัก กลุ่ม
 ตัวอย่างคือผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักจำนวน 100 คน ที่ได้รับการเลือกแบบ
 เจาะเจาะจง (purposive sampling) จากโรงพยาบาลศูนย์ ภาคใต้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการเจ็บป่วย แบบประเมินอาการสับสนเฉียบพลัน แบบ
 ประเมินความปวด และแบบประเมินคุณภาพการนอนหลับ ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจาก
 ผู้ทรงคุณวุฒิและตรวจสอบความเที่ยงของแบบประเมิน โดยแบบประเมินอาการสับสนเฉียบพลันได้ค่า inter-
 rater reliability เท่ากับ .80 และแบบประเมินคุณภาพการนอนหลับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาคเท่ากับ
 .87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ
 point biserial

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจในหอผู้ป่วยหนัก 100 คน มีภาวะสับสนเฉียบพลันจำนวน
 20 คน คิดเป็นร้อยละ 20 โดยวันที่เกิดอาการ (onset) คือ 1-3 วันแรกของการอยู่หอผู้ป่วยหนัก ผู้ป่วยมี
 ระยะเวลาการเกิดภาวะสับสนเฉียบพลันเฉลี่ย 2 วัน ($\bar{x} = 2, SD = 1.38$) จำนวนวันที่มีภาวะสับสน
 เฉียบพลันสูงสุดคือ 5 วัน จำนวนวันที่มีภาวะสับสนเฉียบพลันต่ำสุดคือ 1 วัน
2. ร้อยละของเม็ดเลือดแดงในปริมาตรเลือดทั้งหมดมีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะสับสน
 เฉียบพลันของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติ ($r_b = -.420 ; p < .01$)
3. ระดับออกซิเจนในเลือดมีความสัมพันธ์ทางลบกับภาวะสับสนเฉียบพลันของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วย
 ใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_b = -.321; p < .01$)
4. คุณภาพการนอนหลับมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะสับสนเฉียบพลันของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วย
 ใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r_b = .442 ; p < .01$)
5. ระดับอัลบูมินและความปวดไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะสับสนเฉียบพลันของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วย
 ใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนัก

สาขาวิชา พยาบาลศาสตร์ลายมือชื่อนิสิต..... ฐิติมา ลำยอง
 ปีการศึกษา 2554ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาวิทยานินพนธ์หลัก..... ฐิติมา

5177627836 : MAJOR NURSING SCIENCE

KEYWORDS : ACUTE CONFUSION STATE / MECHANICALLY VENTILATOR PATIENTS / INTENSIVE CARE UNIT/ ALBUMIN/ HEAMATOCRIT/ OXYGEN SATULATION / PAIN / QUALITY OF SLEEP/ CAM-ICU

THITIMA LUMYONG : SELECTED FACTORS RELATED TO ACUTE CONFUSION STATES IN MECHANICALLY VENTILATED PATIENTS ADMITTED TO INTENSIVE CARE UNITS. ADVISOR : ASST.PROF.CHANOKPORN JITPANYA.Ph.D., 129 pp.

This study was a descriptive research. The purpose of the study was to examine acute confusion state in mechanically ventilated patients, and the relationships among albumin, heamatocrit, oxygen saturation, pain, quality of sleep, and acute confusion state in mechanically ventilated patients admitted in intensive care units. Study samples consisted of 100 mechanically ventilated patients admitted in intensive care units selected by a purposive sampling from the hospitals in the south of Thailand. The instruments included a demographic data and illness form, the Confusion Assessment Method for ICU: CAM-ICU (2010), a pain scale, and a quality of sleep questionnaires adapted from Pattareiya Kaewphang (2004). Content validity of the instruments was reviewed by a panel of experts. Internal consistency reliability of CAM-ICU determined by inter-rater reliability was .80, and a quality of sleep questionnaires determined by Cronbach's alpha was .87. Frequency, percentage, mean, standard deviation ,point biserial correlation coeffecient were used for statistical analysis.

Results of the study showed that :

1. Twenty percents of the samples had acute confusion state whose the onset of acute confusion state was 1-3 day after being admitted in intensive care unit; average duration time 2 days ($\bar{x} = 2$, $SD = 1.38$); maximum day: 5 days and minimum day : 1 day.
2. There were negatively statistical correlation between haematocrit and acute confusion state in mechanically ventilated patients admitted in intensive care units ($r_b = -.420$; $p < .01$)
3. There were negatively statistical correlation between oxygen saturation and acute confusion state in mechanically ventilated patients admitted in intensive care units ($r_b = -.321$; $p < .01$)
4. There were positively statistical correlation between quality of sleep and acute confusion state in mechanically ventilated patients admitted in intensive care units ($r_b = .408$; $p < .01$)
5. There were no statistical correlation between albumin, pain and acute confusion state in mechanically ventilated patients admitted in intensive care units.

Field of Study : Nursing Science

Student's Signature *Thitima Lumyong*

Academic Year : 2011

Advisor's Signature *Ch*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนกพร จิตปัญญา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อคิดเป็น เสนอแนะแนวทางที่เป็น ประโยชน์เพื่อการแก้ไขข้อบกพร่อง รวมทั้งให้ความเมตตาและเป็นกำลังใจที่สำคัญตลอด ระยะเวลาของการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึง ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ที่ กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. ชูศักดิ์ ชัมภลชิต กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และประสบการณ์ที่มีค่ายิ่งตลอดการศึกษา ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันต่างๆที่ท่านที่ได้สละเวลาในการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยพร้อมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง รวมทั้ง กราบขอขอบคุณผู้อำนวยการ คณะกรรมการวิจัยและจริยธรรม หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล หัวหน้า หอผู้ป่วย แพทย์ พยาบาลและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลตริัง โรงพยาบาลหาดใหญ่ โรงพยาบาล สุราษฎร์ธานีและโรงพยาบาลมหาราชนครศรีธรรมราช ที่กรุณาอำนวยความสะดวกและให้ความ ร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณคณะพยาบาลศาสตร์และบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาสนับสนุนทุนในการทำ วิทยานิพนธ์และขอขอบพระคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่สละเวลาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้บังคับบัญชาและขอขอบคุณน้องชาย น้องสาว น้องสะใภ้ เพื่อนร่วมงานที่วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง โรงพยาบาลศิริราช และลูกศิษย์ทุกคนที่วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การ สนับสนุนในทุกด้านแก่ผู้วิจัยตลอดมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
คำถามการวิจัย.....	4
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ.....	10
ความหมายของการหายใจ.....	10
อาการและอาการแสดงของผู้ป่วยที่มีการหายใจล้มเหลว.....	10
เครื่องช่วยหายใจ.....	11
ภาวะแทรกซ้อนของผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจ.....	16
การพยาบาลผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจ.....	19
ภาวะสับสนเฉียบพลัน.....	22
ความหมายของภาวะสับสนเฉียบพลัน.....	22
ลักษณะอาการทางคลินิกของภาวะสับสนเฉียบพลัน.....	23
เกณฑ์การวินิจฉัยภาวะสับสนเฉียบพลัน.....	23

บทที่	หน้า
การวินิจฉัยแยกโรค.....	26
ยาที่ใช้รักษาภาวะสับสนเฉียบพลัน.....	26
ภาวะสับสนเฉียบพลันในผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจในหอผู้ป่วยหนัก	27
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะสับสนเฉียบพลัน.....	28
ระดับอัลบูมิน.....	28
ร้อยละของเม็ดเลือดแดงในปริมาตรเลือดทั้งหมด.....	29
ระดับออกซิเจนในเลือด.....	31
ความปวด.....	32
คุณภาพการนอนหลับ.....	41
ความเจ็บป่วยทางร่างกาย.....	49
ผลข้างเคียงของการดมยาสลบ.....	49
การได้ยาระงับปวดภายหลังผ่าตัด.....	49
ภาวะติดเชื้อ.....	49
สาเหตุจากยาหรือสารเสพติด.....	50
ยาที่เป็นสาเหตุกระตุ้นให้เกิดภาวะสับสนเฉียบพลัน.....	50
การประเมินภาวะสับสนเฉียบพลัน.....	50
บทบาทของพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยที่มีภาวะสับสนเฉียบพลัน.....	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	56
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	62
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
สรุปผลการวิจัย.....	79
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	84

	หน้า
รายการอ้างอิง.....	85
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	93
ภาคผนวก ข จดหมายเวียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิและขอความร่วมมือในการวิจัย.....	95
ภาคผนวก ค เอกสารแจ้งผลพิจารณาจริยธรรมการวิจัยและพิทักษ์สิทธิ์	
กลุ่มตัวอย่าง.....	104
ภาคผนวก ง ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย.....	118
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	129

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การวินิจฉัยแยกโรคระหว่างภาวะสับสนเฉียบพลันและโรคสมองเสื่อม.....	26
2	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลส่วนบุคคล ของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาใน หอผู้ป่วยหนัก.....	63
3	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการเจ็บป่วย ของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาใน หอผู้ป่วยหนัก.....	65
4	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะสับสนเฉียบพลันกับวันที่เกิดอาการภาวะสับสน เฉียบพลันของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยใช้เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาใน หอผู้ป่วยหนัก.....	75
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ระดับอัลบูมิน ร้อยละของเม็ดเลือดแดงในปริมาตรเลือดทั้งหมด ระดับออกซิเจนในเลือด ความปวด และคุณภาพการนอนหลับของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยใช้เครื่องช่วย หายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนัก.....	76
6	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ point biserial ระดับอัลบูมิน ร้อยละของเม็ด เลือดแดงในปริมาตรเลือดทั้งหมด ระดับออกซิเจนในเลือด ความปวด และ คุณภาพการนอนหลับกับภาวะสับสนเฉียบพลันของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยใช้ เครื่องช่วยหายใจที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยหนัก.....	77

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย.....	61
2	ตัวอย่างรูปภาพที่ใช้ในการทดสอบการมองภาพ.....	127